

WIEŚCI GMINNE

bezpłatny biuletyn informacyjny dla mieszkańców Gminy Biskupiec

To był dobry rok dla gminy

str. 2-5

Podsumowanie roku 2020

Wójt Gminy Biskupiec
mgr inż. Arkadiusz Dobek
e-mail: ugb@gminabiskupiec.pl

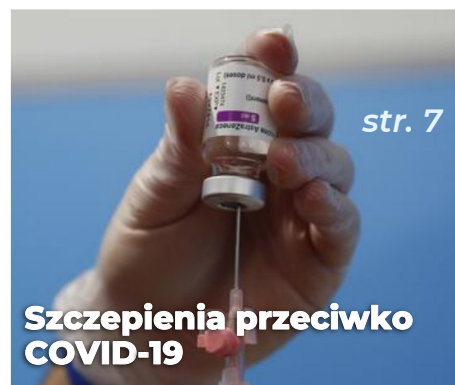
str. 6

Bijemy rekord dla WOŚP!

str. 7

Witamy pierwszą urodzoną mieszkankę!

str. 7

Szczepienia przeciwko COVID-19

str. 7

Kasa i Urząd otwarte dla mieszkańców

MARZEC 2021

CZY WIESZ, ŻE...

100

dokładnie tylu mieszkańców urodziło się na terenie Gminy Biskupiec w 2020 roku

1155

tylu uczniów i przedszkolaków rozpoczęło naukę w nowym roku szkolnym 2020/2021

25

to liczba ślubów udzielonych w Urzędzie Stanu Cywilnego w Biskupcu w 2020 roku

17

to liczba wybudowanych przydomowych oczyszczalni ścieków w 2020 roku

23

rodziny skorzystały z dofinansowania na wymianę pieca węglowego

63,8%

taką frekwencję zanotowała komisja w Ostrowitem podczas wyborów prezydenckich 2020. To rekord w naszej gminie. Najmniejszą frekwencję odnotowano w komisji w Podlasku – 53,3%

Rok pod znakiem inwestycji drogowych

Ostatni rok był dla nas wszystkich bardzo trudny, był czasem próby i mierzenia się z nowymi wyzwaniami. Trudności związane z panującą pandemią nie wpłynęły na szczęście na tempo inwestycji realizowanych na terenie gminy.

Przebudowa infrastruktury drogowej, była głównym rodzajem inwestycji realizowanych w 2020r. Przebudowano kilka odcinków dróg gminnych (Piotrowice – Piotrowice Małe, Łąkorz–Strymłowo, Fitowo–Czachówki etap. I, Piotrowice–Słupnica, Piotrowiczki – Piotrowice, Fitowo–Krotoszyny oraz odcinek drogi w miejscowości Łąkorz). W 2020r. dokonano także remontu drogi powiatowej na odcinku Łąkorek–Łąkorz. Inwestycje drogowe były możliwe dzięki dofinansowaniu z Funduszu Dróg Samorządowych, Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych oraz Rządowego Programu Inwestycji Lokalnych.

Droga powiatowa Łąkorz–Łąkorek

Droga gminna Fitowo–Czachówki

Droga gminna Fitowo–Krotoszyny

Droga Piotrowice–Piotrowice Małe

Droga Słupnica–Piotrowice

Sieć wodociągowa i kanalizacyjna, lampy LED, Cyfrowy Urząd

Inwestycje drogowe nie były jedynymi realizowanymi na terenie naszej gminy. Co jeszcze wykonano w 2020 roku?

Zakończono budowę sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na ul. Polnej w Biskupcu, wymieniono wszystkie lampy na terenie Gminy na energooszczędne oświetlenie LED. Z końcem roku wdrożono również projekt "Cyfrowy Biskupiec – zwiększenie dostępu mieszkańców do wysokiej jakości elektronicznych usług publicznych", dzięki któremu utworzona została centralna platforma e-usług mieszkańca, która pozwala bez wychodzenia z domu załatwić sprawy urzędowe w tym m.in.: związane ze złożeniem deklaracji podatkowych, spraw związanych z pozyskaniem zaświadczeń o przeznaczeniu nieruchomości, czy też dokonaniem opłat.

Wymienione oświetlenie w Sędzicach

Laptopy z projektu „Zdalna Szkoła +”

Inwestycje oświatowe

Koronawirus w całej Polsce sparaliżował wszystkie dziedziny życia. Jednym z obszarów funkcjonowania naszej gminy, najbardziej dotkniętym obostrzeniami wprowadzonymi w związku z epidemią koronawirusa była oświata. Konieczność zastosowania edukacji zdalnej było dla wszystkich niełatwą zmianą.

Mimo tych trudnych doświadczeń, szkoła, uczniowie, rodzice oraz nauczyciele stanęli na wysokości zadania i sprościli nowym oczekiwaniom. Programy „Zdalna Szkoła” i „Zdalna Szkoła +” zostały wdrożone, aby umożliwić samorządom zakup komputerów i tabletów na potrzeby nauczycieli i uczniów, ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Gmina Biskupiec wzięła udział w dwóch edycjach programu i pozyskała łącznie 175 tys. zł na zakup sprzętu komputerowego dla uczniów i nauczycieli (70tys. zł z programu „Zdalna Szkoła” i 105tys. zł z programu „Zdalna Szkoła +”). Za pozyskane środki zakupiono 64 laptopy na potrzeby nauki zdalnej.

Podpisanie umowy na projekt „Cyfrowy Urząd”

BRAKOWAŁO NAM...

...spotkań, wydarzeń sportowych i kulturalnych. Z powodu pandemii, mając na względzie bezpieczeństwo mieszkańców naszej gminy i lokalnej społeczności, wszystkie imprezy na terenie gminy zostały odwołane. Nie odbyły się tradycyjne Dożynki Gminne, Festiwal Smaków, półmaraton, przygotowywane na ten rok huczne obchody 100-lecia działalności Ochotniczej Straży Pożarnej w Lipinkach i wiele innych planowanych na 2020 rok atrakcji. Oby w 2021 roku było inaczej!

Razem możemy więcej. Akcja szycia maseczek

Pandemia koronawirusa postawiła nas w nowej, nieznanej wcześniej sytuacji. Nasze życie zostało podporządkowane wielu zakazom i nakazom, a my zaczęliśmy żyć zdalnie i z zachowaniem dystansu.

Wszyscy musieliśmy się wykazać ogromnym zaangażowaniem w realizację założonych zadań a szczególnie tych dodatkowych związanych z obostrzeniami m.in. w związku z wprowadzeniem obowiązku zakrywania ust i nosa, wychodząc naprzeciw oczekiwaniom mieszkańców, Wójt Gminy Biskupiec zainicjował akcję szycia maseczek w całej gminie. W akcji wzięły udział członkinie Kół Gospodyń Wiejskich i mieszkańcy gminy. Wspólnymi siłami udało nam się stworzyć setki a nawet tysiące maseczek, które trafiły na ręce mieszkańców naszej gminy.

Akcja szycia maseczek

Tańcowała igła z nitką, czyli ciekawy projekt dla KGW

Pisaliśmy o tym na łamach ostatnich Wieści Gminnych, ale przy okazji podsumowania roku 2020 należy wspomnieć o projekcie, który skierowany był do Kół Gospodyń Wiejskich z terenu naszej gminy.

Panie wzięły udział w warsztatach szycia stroju lubawskiego. Przez kilkanaście tygodni od października do listopada 2020, osiem kół gospodyń, pod czujnym okiem instruktorki pani Anny Zielińskiej z Iławy, nauczyło się szyc na maszynie do szycia. W zajęciach znakomicie odnalazły się osoby, które po raz pierwszy miały styczność z maszyną, jak i te osoby bardziej doświadczone.

Efektom warsztatów było uszycie tradycyjnych strojów lubawskich. Zajęcia poszły tak dobrze, że panie z KGW nauczyły się także szyc maseczki czy rękawice kuchenne.

Zadanie dofinansowane było z Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa, Oddział Terenowy w Olsztynie.

Akcja szycia maseczek

Akcja szycia maseczek

Nowe iluminacje świąteczne w Biskupcu

Ubiegłoroczne Święta Bożego Narodzenia były wyjątkowe pod wieloma względami. W Biskupcu pojawiły się nowe iluminacje świąteczne.

Urząd Gminy zdecydował się na zakup ozdób świątecznych. Na rynku stanęła kilkumetrowa choinka, która, jak zauważyliśmy, cieszyła się ogromnym zainteresowaniem mieszkańców i turystów. Nowe iluminacje zyskały także budynki Gminnego Ośrodka Kultury czy też Ośrodka Zdrowia w Biskupcu. W miarę możliwości, co roku ozdób świątecznych będzie w naszej gminie przybywać.

Co dalej? W planach kolejne inwestycje

Skończył się rok, ale nie zakończyły się inwestycje. Część z nich rozpoczęto w roku 2020, a efektów możemy spodziewać się w roku bieżącym.

Kilka miesięcy temu rozpoczęła się budowa Głównego Punktu Zasilania (GPZ) w Fitowie realizowana przez Energa Operator SA Oddział w Toruniu. GPZ przyczyni się do poprawy niezawodności zasilania odbiorców zamieszkujących gminę Biskupiec oraz część odbiorców zamieszkujących sąsiednie gminy. W 2020r. Wójt Gminy Biskupiec i Starosta Powiatu Nowomiejskiego podpisali długo wyczekiwaną przez społeczność Umowę Partnerską na realizację zadania polegającego na przebudowie drogi powiatowej na odcinkach Krotoszyny-Szwarcenowo, Szwarcenowo-Wonna i Wonna-Szepleryzna do granicy z Powiatem Iławskim. Realizacja inwestycji, po otrzymaniu dofinansowania z Funduszu Dróg Samorządowych, planowana jest na lata 2021-2022.

W planach na rok bieżący jest jeszcze wiele inwestycji o których będziemy informować na bieżąco.

Głównym celem zamierzeń inwestycyjnych gminy jest podnoszenie poziomu życia mieszkańców, skupiając się zwłaszcza na poprawie jakości przestrzeni publicznej i komunikacji, jak również zwiększenie dostępności, troska o jakość edukacji, pomoc społeczna i ochrona zdrowia. Ogromnym wyzwaniem będzie ich realizacja. Z niepokojem, ale i z nadzieją patrzymy w przyszłość i wierzymy, iż ten rok przybliży nas do normalności.

Podpisanie porozumienia ze Starostą

Zaskakujący finał WOŚP w Biskupcu. Pobiliśmy rekord o kilka długości!

wielka orkiestra
świątecznej
pomocy

Wirtualne Studio w Biskupcu, fot. Stanisław R. Ulatowski

Tego nikt się nie spodziewał, nawet sami członkowie sztabu w Gminnym Ośrodku Kultury w Biskupcu. Jednak mobilizacja lokalnej społeczności (i nie tylko) sprawiła, że wynik 29. Finału Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy w gminie Biskupiec jest oszałamiający. Pobiliśmy rekord o kilkanaście tysięcy złotych!

To było niezwykle rozbudowane i ciekawe przedsięwzięcie. Sztab z Biskupca podjął się budowy Wirtualnego Studia na sali GOK i zorganizowania finału online ze względu na obostrzenia i panującą epidemię. Finał podzielono na trzy części – licytacje na żywo przed 31 stycznia oraz w dniu finału, a także występy wokalne lokalnych artystów. Na scenie w finałową niedzielę wystąpili: Michał i Maciej Witkowsy, Amelia Dubanowska i zespół CI-HO.

Licytacje przedmiotów prowadzono na żywo w Wirtualnym Studio. Oglądający mogli licytować za pomocą messenger'a lub specjalnej infolinii. Transmisję obserwowały nie tylko osoby z gminy Biskupiec, ale też z Nowego Sącza, Bydgoszczy, Gdańska czy Torunia, a także widzowie z zagranicy – Szwecji, Norwegii, Niemiec i Wielkiej Brytanii. Wszyscy aktywnie brali udział w licytacjach, rekordowe kwoty padły przy zakupie koszulki WOŚP (1500 zł) i zegara WOŚP (1400 zł). Ponadto obok sali stał specjalnie przygotowany Foodtruck, gdzie mieszkańcy mogli zakupić na wynos zapiekanki, frytki, ciastko, kawę czy herbatę. Od rana natomiast, tradycyjnie, po ulicach gminy spacerowali wolontariusze z puszkami.

Finał poprowadziła trójka sztabowców – szefowa Ewa Adamczak, Daniel Zdanowski i Aleksandra Gąsiorowska. Widzowie dzwonili do Call Center, w którym zasiadały Ewelina Wasiak, Justyna Karbowska i Natalia Nogalska, natomiast w komisji liczącej pieniądze znalazły się Ewa Posiadeł, Wioleta Otręba i Agnieszka Malinowska.

Zaangażowanie i świetnie technicznie przygotowany finał sprawiły, że w Biskupcu padł rekord! Kwota uzbierana przez sztab, zarówno do puszek jak i eSkarbonki wyniosła 41 951,35 zł i jest to najlepszy wynik ze wszystkich sztabów WOŚP w powiecie nowomiejskim!

Sztab w Biskupcu zakończył 29. Finał WOŚP z wielkim sukcesem, a sztabowcy już teraz nie mogą doczekać się przyszłorocznej zbiórki. Gratulacje i wielkie brawa dla wszystkich, którzy przyczynili się do organizacji wydarzenia, a szczególnie podziękowania należą się tym, którzy pokazali wielkie serducha i wsparli finansowo cel 29. finału. Siema, do zobaczenia za rok!

Ekipa z Foodtruck'a, fot. Stanisław R. Ulatowski

fot. Stanisław R. Ulatowski

Witamy pierwszą urodzoną mieszkankę w nowym roku!

Od kilku lat Wójt Gminy Biskupiec na początku nowego roku odwiedza rodzinę, w której na świat przyszedł pierwszy urodzony mieszkaniec. Tym razem jako pierwsza na świat w nowym roku przyszła dziewczynka z Łąkorka.

Marcelina, córka Magdaleny i Karola, urodziła się na początku stycznia. Jest pierwszą mieszkanką Gminy Biskupiec, która urodziła się w 2021 roku. Z tej okazji Wójt Gminy Arkadiusz Dobek oraz Z-ca Kierownika USC Agnieszka Malinowska odwiedzili w Łąkorku rodzinę dziewczynki, pogratulowali oraz wręczyli szczęśliwym rodzicom Marcelinki upominki. Gratulujemy i witamy Marcelinę wśród społeczności naszej gminy!

Kasa i Urząd Gminy otwarte dla mieszkańców

Informujemy, że od dnia 1 lutego 2021 r. wznowiona została bezpośrednia obsługa klientów w Urzędzie Gminy w Biskupcu oraz w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Biskupcu.

Obsługa klienta będzie odbywać się z zachowaniem wymogów sanitarnych oraz z zapewnieniem bezpieczeństwa pracowników i klientów.

Niezbędne jest zachowanie 2-metrowych odstępów między osobami oraz zakrywanie ust i nosa przy pomocy odzieży lub jej części, maski, maseczki, przyłbicy albo kasku ochronnego. Dostępne są również środki do dezynfekcji rąk.

Na stanowisku możliwa jest obsługa jednej osoby. Nie dotyczy to osób towarzyszących osobom z niepełnosprawnością, tłumaczy języka, pełnomocników lub rodziców z dzieckiem.

Mieszkańcy we wszystkich sprawach prowadzonych przez Urząd Gminy w Biskupcu oraz Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej mogą przysyłać korespondencję pocztą tradycyjną lub za pośrednictwem platformy ePUAP.

Od 1 lutego czynna jest także Kasa Urzędu Gminy w Biskupcu.

Szczepienia przeciwko COVID-19 na terenie Gminy Biskupiec

Od 15 stycznia 2021r. ruszyła rejestracja na szczepienia przeciwko COVID-19 dla seniorów, którzy ukończyli 80 lat. Natomiast od 22 stycznia na szczepienia mogą rejestrować się osoby powyżej 70. roku życia. Szczepienia na terenie gminy już się rozpoczęły!

Punkt szczepień dla Gminy Biskupiec znajduje się w Ośrodku Zdrowia w Biskupcu. Na szczepienia można rejestrować się pod numerem telefonu:

56 47 45 009

Jeśli ktoś z państwa ma problem z dotarciem do punktu szczepień, organizowany jest transport do Biskupca. Wystarczy zadzwonić na numer podanej infolinii:

535 466 335

Przypominamy, że osoby od 18 do 69. roku życia mogą dokonywać zgłoszeń na szczepienia za pomocą formularza online. Szczegóły na stronie www.gminabiskupiec.pl.

eBiskupiec - mobilna aplikacja na Twój telefon!

Już jest! Mobilna aplikacja na Twój telefon do komunikacji między Gminą Biskupiec a jej mieszkańcami i turystami.

Aplikacja jest dostępna zarówno dla użytkowników smartfonów jak i iPhone'ów. Wystarczy wejść w dostępny na Waszym telefonie sklep do ściągania aplikacji – dla użytkowników Androida będzie to Sklep Play, dla użytkowników iPhone – App Store. W wyszukiwarce wpisujecie nazwę

eBiskupiec

WIEMO

Zainstaluj

„eBiskupiec” i instalujecie na swoim urządzeniu. Nasza gminna aplikacja jest dostępna ZA DARMO.

Zachęcamy do korzystania!

eBiskupiec

Wszystkie wiadomości ▾

Ostrzeżenia

2021-02-26
15:29:52

Apel samorządowców z terenu powiatu nowomiejskiego

APEL STAROSTY NOWOMIEJSKIEGO, BURMISTRZA NOWEGO MIASTA LUBAWSKIEGO, WÓJTA GMINY BISKUPIEC, WÓJTA GMINY GRODZICZNO, WÓJTA GMI...

Ogłoszenia

2021-02-26
10:44:48

Witamy pierwszą urodzoną mieszkankę w nowym roku!

Marcelina, córka Magdaleny i Karola, przyszła na świat na początku stycznia. Jest pierwszą mieszkanką Gminy Biskupiec, która urodziła się w 2021 roku. Z tej okazji Wójt Gminy Ar...

Harmonogram wywozu odpadów II kwartał 2021

Miejscowość	Rodzaj odpadu	Daty odbioru odpadów w poszczególnych miesiącach		
		Kwiecień	Maj	Czerwiec
Szwarcenowo Wonna Wielka Wólka Czachówki Bielice Krotoszyny	Odpady komunalne zmieszane	12,26	10,24	7,21
	Metale i tworzywa sztuczne	6,19	4,17,31	14,28
	Szkło	23	21	18
	Papier	27	25	22
	BIO	6,19	4,17,31	14,28
Biskupiec Fitowo Piotrowice Piotrowice Małe Podlasek Mały Słupnica	Odpady komunalne zmieszane	13,27	11,25	8,22
	Metale i tworzywa sztuczne	7,20	5,18	1,15
	Szkło	26	24	21
	Papier	28	26	23
	BIO	7,20	5,18	1,15,29
Łakorz Gaj Lipinki Osetno Ostrowite Łakorek Wardęgowo	Odpady komunalne zmieszane	14,28	12,26	9,23
	Metale i tworzywa sztuczne	8,21	6,19	2,16
	Szkło	27	25	22
	Papier	29	27	24
	BIO	8,21	6,19	2,16,30
Wielka Tymawa Sumin Mierzyn Rywałdzik Osówko Podlasek Babalice Sędzice	Odpady komunalne zmieszane	1,15,29	13,27	10,24
	Metale i tworzywa sztuczne	9,22	7,20	4,17
	Szkło	28	26	23
	Papier	30	28	25
	BIO	9,22	7,20	4,17
Biskupiec ADM Osiedle Wspólnoty Mieszkaniowe	Odpady komunalne zmieszane	2,9,16,23,30	7,14,21,28	4,11,18,25
	Metale i tworzywa sztuczne	7,20	5,18	1,15
	Szkło	26	24	21
	Papier	28	26	23
	BIO	9,16,23,30	7,14,21,28	4,11,28,25
	Odpady komunalne zmieszane	13	11	8
	Metale i tworzywa sztuczne			
	Szkło			
	Papier			
	BIO			

Zbiórka odpadów wielkogabarytowych (na zgłoszenie do dnia poprzedzającego odbiór odpadów) nastąpi od dnia 28.06.2021r.)

Biuletyn informacyjny

WIEŚCI GMINNE

Redagowanie, projekt i skład:
DANIEL ZDANOWSKI

HISTORYCZNE WIEŚCI GMINNE

O HISTORII NASZEJ GMINY

W TYM NUMERZE:

- Historia Zespołu Szkół Rolniczych w Czachówkach 1972-2013
- Fitowo - przyczynek do historii miejscowości
- O dawnej ewangelickiej gminie kościelnej w Łąkorzu, kościół ewangelicki na zdjęciach!

Miłej lektury!

Szanowni Czytelnicy!

W szerszym ujęciu historycznym, epidemia koronawirusa z roku 2020 nie jest zjawiskiem wyjątkowym, ale zaledwie epizodem w długich dziejach zmagania człowieka z patogenami. Co prawda, bieżące wydarzenia nie dobiegły jeszcze końca, ale można już zauważyć, że dziś jest tak jak dawniej. Epidemia znów przyszła do Europy z zewnątrz, obnażyła niemoc medycyny, wpłynęła na bieg wydarzeń politycznych oraz sytuację społeczną i gospodarczą.

Na poziomie życia jednostki i rodziny, widzimy dramaty utraty najbliższych, najczęściej najstarszych członków rodzin, trudności z materialnym utrzymaniem rodziny i osamotnienie. Chyba najtrudniej jest najmłodszemu, którzy nie mają jeszcze doświadczenia szerszej perspektywy czasowej.

Doświadczenia poprzednich pokoleń przynoszą nam też i nadzieję. Wszystko, nawet najtrudniejsze wydarzenia, zawsze mija. Wszystkie epidemie w końcu wygasają same, a dziś mamy po swojej stronie naukę i technologię. Niegdyś po trudnościach i kryzysach spowodowanych epidemiami, następował potem rozkwit sztuki i gospodarki. Jak będzie tym razem? Wyciągajmy nauki z historii, ponoć to najlepsza nauczycielka życia (wg Cyserona).

Z okazji zbliżających się Świąt Wielkanocnych i nadchodzącej wiosny życzę wszystkim dużo nadziei, optymizmu i zdrowia, zdrowia, zdrowia.

Ewa Adamczak

*Klub Miłośników Lokalnej
Historii działający przy
Gminnym Ośrodku Kultury
w Biskupcu*

*Redakcja bieżącego numeru:
Ewa Adamczak, Jolanta Szymecka,
Henryk Gajewski, Aleksandra
Gąsiorowska*

Historia Zespołu Szkół Rolniczych w Czachówkach 1972-2013

Autorka: Jolanta Szymecka

W ostatnim numerze Biuletynu Historycznego przedstawiłam Państwu rys historyczny wsi Czachówki oraz historię majątku i pałacu. Dzisiejszy artykuł chciałabym poświęcić historii szkoły, która działała w budynku pałacu przez ponad 40 lat, a która jest związana z historią wielu mieszkańców Gminy Biskupiec, którzy byli jej uczniami, absolwentami czy pracownikami.

W roku 1972 pałac i park w Czachówkach przejmuje Ministerstwo Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej urządzając w nim Szkołę Rolniczą. Szkoła rozpoczyna swoją działalność 15 sierpnia tegoż roku jako 2-letnia Zasadnicza Szkoła Hodowlana w Czachówkach, która kształciła uczniów dając im uprawnienia hodowcy bydła i trzody chlewnej. Szkoła działała do 1978 roku. Na pierwszego jej dyrektora powołano pana Tadeusza Bawtrela. Dwa lata później, czyli w roku 1974 utworzono 2-letnią Szkołę Mechanizacji Rolnictwa, która działała do 1985 roku.

17 sierpnia 1976 roku powołano Zespół Szkół Rolniczych w Czachówkach, w skład którego wchodziły:

- Technikum Rolnicze w Nowym Mieście Lubawskim - dla pracujących, na podbudowie szkoły zasadniczej,
- Zasadnicza Szkoła Rolnicza w Gwińdzinach,
- Zasadnicza Szkoła Rolnicza w Linowcu,
- Zasadnicza Szkoła Rolnicza w Radomnie,
- Zasadnicza Szkoła Rolnicza w Wawrowicach,
- Zasadnicza Szkoła Rolnicza w Małym Głębocku.

Funkcję dyrektora Zespołu Szkół Rolniczych w Czachówkach od 1 września 1976 roku objął mgr inż. Jerzy Jankowski, który od roku 1951 był długoletnim nauczycielem w Technikum Rolniczym w Gródkach, a od 1974 roku pracował w Technikum Rolniczym dla Pracujących w Nowym Mieście Lubawskim. Zastępcą dyrektora Zespołu Szkół Rolniczych zostaje były dyrektor Zasadniczej Szkoły Hodowlanej w Czachówkach Tadeusz Bawtrele. Na skutek ciągłych zmian zachodzących w oświacie rolniczej, w 1977 roku powstaje w Czachówkach: 2-letnia Zasadnicza Szkoła Rolnicza, która działa do 1983 roku, oraz 3-letnie Technikum Rolnicze (dla pracujących) działające do 1991 roku. 1 sierpnia 1980 roku funkcję dyrektora Zespołu obejmuje pan Stefan Czachorowski. W roku 1982 powstaje w Czachówkach 3-letnia Zasadnicza Szkoła Rolnicza, działająca do 1998 roku. Rok 1990 jest istotny w historii Zespołu, gdyż szkoły w Nowym Mieście Lubawskim i Linowcu odłączyły się od Zespołu Szkół Rolniczych w Czachówkach i utworzyły Zespół Szkół Rolniczych w Nowym Mieście Lubawskim. Przy Zespole Szkół Rolniczych w Czachówkach pozostały filie w Wawrowicach i Małym Głębocku, które zostały ostatecznie zlikwidowane pod koniec lat 90-tych XX wieku. W tym samym roku powstaje 5-letnie Technikum Rolnicze w Czachówkach o specjalności: uprawa roślin i hodowla zwierząt. Rok później, czyli w roku 1991 na funkcję dyrektora Zespołu powraca pan Tadeusz Bawtrele. W wyniku zmian związanych z nowymi potrzebami na rynku pracy, jeżeli chodzi o szkolnictwo zawodowe, w 1998 roku powstaje 5-letnie Zawodowe Liceum Agrobiznesu o specjalności: technika biurowa, produkcja i pozyskanie surowców żywnościowych. W roku 1999 powstaje 3-letnia Zasadnicza Szkoła Zawodowa o profilach: sprzedawca, stolarz, oraz klasy wielozawodowe zasadniczej szkoły zawodowej o 2 i 3-letnim cyklu nauczania, które kształcą uczniów aż do czasu zaprzestania działalności szkoły w roku 2013. W roku 2002 powstaje w Zespole Liceum Profilowane na podbudowie gimnazjum kształcące w dwóch profilach: zarządzanie informacją i ekonomiczno-administracyjnym. Ostatnią szkołą powstałą w ramach ZSR w Czachówkach było Liceum Ogólnokształcące o profilu sportowo obronnym. W roku 2013 Zespół Szkół Rolniczych w Czachówkach został przeniesiony do Kurzętnika gdzie ostatnie roczniki kontynuowały swoją działalność. Ostatecznie szkołę zlikwidowano w roku 2016.

Dyrektorami Szkoły Rolniczej w Czachówkach byli:

Tadeusz Bawtrel - 1972-1976

Jerzy Jankowski - 1976-1980

Stefan Czachorowski - 1980-1991

Tadeusz Bawtrel- 1991-2007

Piotr Saremba – 2007-2011

Edyta Karpińska - 2011- 2013

Nauczycielami Szkoły Rolniczej w Czachówkach byli: Tadeusz Bawtrel, Stefan Czachorowski, Jerzy Jankowski, Grażyna Janowska, Henryk Jankowski, Aleksandra Czachorowska, Barbara Jadanowska, Danuta Sergiel Anna Rzewuska, Józef Rzewuski, Wojciech Turowski, Michał Jabłonowski, Hanna Uścińska, Alicja Wysocka, Agnieszka Grzymowicz, Grażyna Białecka, Eugeniusz Błaszczewicz, Zbigniew Fuks, Edmund Wilemski, Barbara Jarecka, Stanisław Czajka, Marian Lewicki, Irena Gugąła, Jolanta Goldman, Maria Kogga, Krystyna Matuszkiewicz, Kazimierz Chodór, Marian Kozłowski, Ireneusz Przybyłowski, Kazimierz Tomaszewski, Hubert Pietryka, , Artur Kustosz, Wiesława Kusz, Dorota Nehring, Robert Wasiak, Halina Bartkowska, Justyna Grabowska, Kamila Krzywkowska, Edmund Mutke, ks. Jerzy Szczepanik, ks. Marian Kruszona, ks. Maciej Górka, ks. Waldemar Deuter, ks. Wojciech Wierzbicki, Hanna Stec- Zbonikowska, Przemysław Zbonikowski, Przemysław Majas, Piotr Saremba, Emilia Zapolska, Hanna Majas, Longin Grzyb, Daniel Chyliński, Marzena Gapska, Edyta Karpińska, Bartłomiej Bartkowski, Arkadiusz Wierzbowski, Aneta Wierzbowska, Jolanta Szymeczka, Jacek Szymecki, Adam Olszewski, Jadwiga Pyskło, Bożena Noga, Magdalena Witkowska, Joanna Dąbkiewicz.

Pracownikami administracji byli: Ewa Plewa, Irena Bawtrel, Elżbieta Lubnau, Beata Jaroszevska, Zofia Kowalska, Andrzej Seroczyński, Elżbieta Żubertowska, Anna Gulska, Henryka Świątkowska, Barbara Tęgowska, Teresa Jarzembowska, Katarzyna Zielińska, Emilia Bosek.

Pracownikami obsługi byli: Władysław Balewski, Jerzy Świniarski, Jerzy Brzóska, Stanisław Mankiewicz, Edward Niedźwiedzi, Piotr Wawrzyniak, Grzegorz Karbowski, Genowefa Popielarska, Jerzy Kosobudzki, Barbara Wilamowska, Krystyna Lubnau, Krystyna Drzystek, Zofia Jarzębska, Urszula Wojciechowska, Renata Grochowiak, Wojciech Skrzypek, Bolesław Kozłowski, Roman Krzaczyński, Wiesław Bawtrel, Barbara

Czerwińska, Danuta Mankiewicz, Barbara Wawrzyniak, Helena Walasiewicz, Waldemar Walasiewicz.

Zespół Szkół Rolniczych w Czachówkach od początku swego istnienia mieścił się w zabytkowym pałacu, usytuowanym obok pięknego parku i stawu. W miarę lat, pałac był częściowo modernizowany i przebudowywany. Na parterze budynku znajdowało się sześć klasopracowni oraz pomieszczenia administracji, gabinet dyrektora, sekretariat. Na piętrze, od momentu powstania szkoły, funkcjonował internat dla młodzieży szkolnej, w którym znajdowało się 9 pokoi, pokój wychowawców, świetlica, łazienki oraz pracownia gospodarstwa domowego, w której odbywały się zajęcia praktyczne. W latach dziewięćdziesiątych w internacie, szczególnie w okresie zimowym, mieszkało nawet około pięćdziesięciu uczniów. Do szkoły dojeżdżała młodzież z okolicznych wsi, ale niejednokrotnie odległość do domu rodzinnego uczniów wynosiła około 100 km. W roku 1999 zlikwidowano internat i wtedy powstała w pokojach po internacie biblioteka szkolna z czytelnią multimedialną, przeniesiono do pokoju wychowawców pokój nauczycielski zwany przez nauczycieli „gołębnikiem”, a w świetlicy i w jednym z mieszkań nauczycielskich mieszczącym się na pierwszym piętrze w latach 2005-2006 powstały dwie nowe sale komputerowe z dostępem do nowoczesnego oprogramowania i internetu. Pierwsza sala komputerowa w Szkole powstała w 1994 roku, a jej powstanie sfinansowano głównie z funduszy Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. W piwnicach pałacu znajdowała się stołówka szkolna, która po likwidacji internatu została przekształcona w związku z brakiem sal lekcyjnych na klasę, pomieszczenia kuchni, warsztaty mechanizacji rolnictwa oraz kotłownia i pomieszczenia gospodarcze. Obok budynku znajdowały się dwa boiska, jedno do gry w piłkę nożną, drugie do gry w koszykówkę lub siatkówkę. W roku 2002 Starostwo Powiatowe w Nowym Mieście Lubawskim rozpoczęło budowę przy szkole nowoczesnej sali gimnastycznej, której brak odczuwano od początku istnienia szkoły rolniczej, a szczególnie w okresie zimowym. Sala gimnastyczna powstała na terenie ogrodu szkolnego, w którym

Zjazd absolwentów w 2008 roku

uprawiano warzywa i owoce, głównie krzewy czarnej porzeczki potrzebne dla kuchni szkolnej. W ogrodzie przez pewien czas funkcjonowała szklarnia, w której wiosną produkowano własne rozsady, a później uprawiano pomidory, ogórki, paprykę czy nawet winogrona. W ogrodzie szkolnym odbywała się część z obo-

wiązkowych uczniowskich praktyk rolniczych. Obok ogrodu znajdowały się niewielkie pomieszczenia gospodarcze, w których przez pewien czas hodowano trzodę chlewną- również na potrzeby stołówki szkolnej. Śmiało można by było powiedzieć, że pod względem żywieniowym kuchnia szkolna była prawie samowystarczalna. Przy boisku szkolnym znajdowały się również garaże szkolne, a w nich podstawowy sprzęt rolniczy, w tym ciągnik potrzebny do uprawy ziemi. W garażach swoje miejsce miał również samochód Nysa, którą z czasem zastąpił Mercedes potocznie zwany Mandarynką (od koloru lakieru). Szkoła przez długi okres posiadała również własny autobus, którym młodzież wyjeżdżała na targi rolnicze Polagra czy do Starego Pola, ale również do kina, teatru czy opery, a także na wycieczki szkolne. W budynku szkoły znajdowały się również mieszkania dla nauczycieli. Pomieszczenia klasopracowni i korytarze szkolne nie były przestrzenne, ale za to bardzo klimatyczne. Pierwsze studniówki w szkole odbywały się w pałacu, a hol szkoły wystarczył zupełnie do tego, aby zatańczyć poloneza. Pierwsza studniówka dla 5- letniego technikum odbyła się w 1995 roku, a klasa liczyła 26 uczniów. Liczba uczniów Zespołu Szkół Rolniczych ulegała nieustannym zmianom. Według danych statystycznych szkoły najwięcej było ich w roku szkolnym 2005/2006 bo 237, ale nawet w chwili likwidacji placówki przekraczała 140 uczniów.

Od momentu swego powstania Szkoła odgrywała bardzo ważną rolę w lokalnym życiu społecznym i kulturalnym. Kształciły się tutaj dzieci okolicznych rolników indywidualnych, które w przyszłości po swoich rodzicach miały przejąć gospodarstwa rolne, ale nie tylko. Często do Czachówek przychodziły dzieci rodziców, którzy sami byli wcześniejszymi absolwentami tej szkoły, a także ci uczniowie, którzy szukali małej klimatycznej szkoły, w której nie byłoby kolejnym numerem w dzienniku. Szkoła prowadziła naukę jazdy w zakresie ciągnika rolniczego, samochodu osobowego i motocykla. Praktyki rolnicze odbywały się na początku w pobliskim PGR-e, a po roku 1990 w Gospodarstwie Rolnym „Czachpol” oraz indywidualnych gospodarstwach rolnych. Przez kilka lat młodzież szkoły wyjeżdżała do Niemiec, a do Czachówek przyjeżdżała młodzież niemiecka w ramach wymiany polsko – niemieckiej. Kilukrotnie szkoła realizowała projekty unijne, których celem było podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego, a w ramach których młodzież nabywała dodatkowe kwalifikacje i umiejętności. Absolwenci Zespołu Szkół Rolniczych w Czachówkach to dzisiaj pracownicy naukowcy, weterynarze, zootechnicy, historycy, urzędnicy, nauczyciele, rolnicy czy robotnicy itp. W roku 2008 odbył się zjazd absolwentów, na który przybyli nie tylko uczniowie, ale również nauczyciele i pracownicy szkoły.

Od kilku lat szkoła w Czachówkach nie istnieje, ale w sercach i pamięci wielu związanych z nią ludzi ciągle budzi żywe wspomnienia.

Artykuł nie powstałby bez pomocy i wsparcia dyrektora Tadeusza Bawtrela i sekretarki zespołu Anny Gulskiej, za które piątknie dziękuję.

Fitowo - przyczynek do historii miejscowości

Autorka: Ewa Adamczak

Data lokacji wsi jest nieznana. Pod koniec XIX w. obszar wsi obejmował 496 mórg. Na terenie miejscowości znajdowało się 87 budynków i 19 domów mieszkalnych. Wieś zamieszkiwało 124 katolików i 187 ewangelików.

Na mocy traktatu wersalskiego i po przeprowadzonym plebiscycie w 1920 roku, Fitowo wraz z Biskupcem stały się miejscowościami granicznymi, oddzielającymi Państwo Polskie (Fitowo) od Niemiec (Bischofswerder). Granica przebiegała na rzece Ossa. W okresie międzywojennym w miejscowości stacjonowała placówka Straży Celnej „Fitowo”, następnie placówka Straży Granicznej I linii „Fitowo”. Przed wybuchem I wojny światowej burmistrz Biskupca planował wcielenie wsi Fitowo do granic Biskupca, do czego ostatecznie nie doszło wskutek odmowy mieszkańców.

Z Fitowa pochodzi jeden z wybitnych profesorów Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, Aleksander Kozikowski (1879-1956), specjalizujący się w leśnictwie, naukach leśnych i szkolnictwie leśnym.

Prof. Stefan Cackowski (UMK) w swoim opracowaniu z 1993r. („Wiejscy Żydzi w województwie chełmińskim w 1772r.”) podaje dane z pruskiego katastru podatkowego z okresu 1772/1773. Zaczerpnęliśmy stąd poniższe informacje dotyczące Fitowa:

„Nie udało się stwierdzić dokładnie czasu osiedlenia się Żydów we wsiach województwa chełmińskiego. Przed 1765r. nie notują Żydów inwentarze dóbr ziemskich ani lustracje królewskich. Dopiero lustracja królewskich z 1765r. stwierdza obecność Żydów w 11 budynkach w Fitowie. Z faktu podania w lustracji liczby i jakości (drewniane, dobre) domów można wnioskować, że były one częścią majątku starostwa. Taką samą liczbę domów zamieszkałych przez 47 rodzin żydowskich w Fitowie podaje kataster pruski z 1772r., który stwierdza, że zostały one wybudowane przez starostów w tym celu, a więc były pańskie (królewskie). Za prawo zamieszkiwania w nich Żydzi płacili czynsz. Domy były zapewne dużych rozmiarów, gdyż w jednym musiały mieszkać co najmniej 4 rodziny.

W drugiej połowie XVIII wieku, Fitowo było największym skupiskiem Żydów w województwie chełmińskim. Wsie zamieszkałe przez Żydów znajdowały się z reguły na obrzeżach województwa chełmińskiego, przy jego granicach z państwem pruskim. Może to nasuwać przypuszczenie, że byli oni wychodźcami z jego terytorium, a osiedlenie się w woj. chełmińskim mogło być wynikiem działania pruskiej ustawy o Żydach z 1750r., która nie dawała im możliwości działalności gospodarczej. Zatem zasiedlenie Żydów w tych wsiach nie było zbyt dawne. Oczywiście, znaczenie mogła mieć także perspektywa korzystnego zarobkowania na terenach przygranicznych. Ponadto można zauważyć tendencję do gromadnego osiedlania się Żydów w wybranych miejscowościach, co było spowodowane względami gospodarczymi i religijnymi. Gromadne osiedlanie, mimo konkurencji (rzemiosło, handel) dawało poczucie bezpieczeństwa w działalności gospodarczej i stwarzało możliwość własnej organizacji życia społecznego i religijnego, które u Żydów miało wysoką rangę.

W Fitowie powstała największa na tym terenie, dobrze zorganizowana gmina żydowska. W Fitowie było w tym czasie dwóch nauczycieli (którymi byli Abraham i Aron Boor), rabin Lewin i grabarz. „

Na stronie sztetl.org.pl znajdujemy następujące, uzupełniające informacje:

W końcu XVIII w. we wsi utworzyła się kolonia, w której zamieszkali i pracowali żydowscy rzemieślnicy. Wśród nich 2 krawców, 2 szklarzy, 9 rzeźników, 2 farbiarzy (tkanin) i 1 balwierz (balwierz-osoba, która dawniej zajmowała się zawodowo między innymi goleniem, kąpaniem, rwaniem zębów, nastawianiem złamań, puszczaniem krwi, a także nieskomplikowanymi operacjami i leczeniem lekkich chorób. Bardziej skomplikowanymi chorobami zajmowali się wykształceni na uniwersytetach medycy, natomiast balwierze wykorzystywali wiedzę ludową i doświadczenie). Żydzi w Fitowie dysponowali synagogą oraz szkołą wyznaniową (na pewno w latach 1772/1773).

O dawnej ewangelickiej gminie kościelnej w Łąkorzu

Autor: Henryk Gajewski

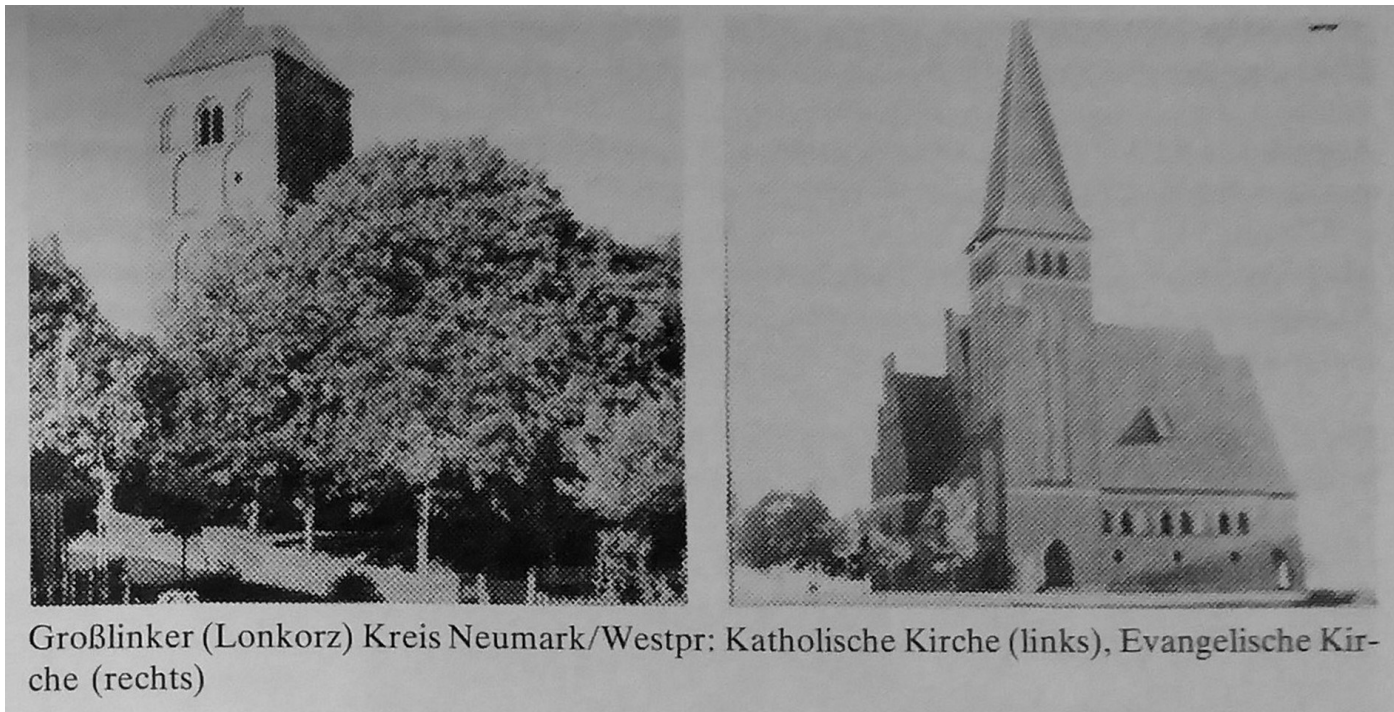
W książce „Heimatbuch für den Kreis Neumark in Westpreußen bis 1941 Kreis Leubau (Westpr.)“ Ruolf Steege opisuje między innymi historię ewangelickiej gminy w Łąkorzu. Poniżej informacje z tego artykułu.

Już na obradach Królewskiego Konsystorium w Gdańsku 26 maja 1902r na temat wzmocnienia kościoła ewangelickiego w Prusach Zachodnich, zasugerowano ustanowienie nowej parafii ewangelickiej i postawienie kościoła ewangelickiego w Łąkorzu.

W dniu 01.09.1904r. ustanowiono pomocniczego duchownego i ustalono zasięg wikariatu w Łąkorzu, do którego miały być przydzielone miejscowości z parafii Biskupiec i Nowe Miasto. Kościół w Biskupcu był zbyt oddalony, aby zapewnić dobrą opiekę duszpasterską tutejszym ewangelikom, których liczba stale się zwiększała. W okręgu nowej ewangelickiej parafii znajdowały się trzy katolickie kościoły, Ostrowite, Lipinki i Łąkorz oraz kaplica w Wardęgowie. Nowy okręg ewangelicki obejmował ten obszar. Łąkorz stał się samodzielną gminą ewangelicką 01.11.1908r. Budowa kościoła na gruncie przekazanym przez dr Lange rozpoczęła się 11.06.1908r.. Poświęcenia kościoła w dniu 08.10.1912r. dokonał generalny superintendent Reinhard. Budowa

kosztowała 63600 marek. W latach 1915/1916 pobudowano plebanię. Powstał chór kościelny i koło kobiet zwane Posaunenhor. Pastorami byli kolejno: Noack, Karl Seldak, Datschewsky, Herman Wilck i Krause. Po odejściu ostatniego gminą opiekowały się Konojady.

W okresie przedwojennym kościół był zadbany i dobrze wyposażony. Dbano też o otoczenie kościoła. Po skończeniu nabożeństwa wierni często nie wracali od razu do domów, ale pozostawali jeszcze na długie rozmowy w przyległym parku lub w plebanii.

Großlinker (Lonkorz) Kreis Neumark/Westpr: Katholische Kirche (links), Evangelische Kirche (rechts)

Kościół katolicki (po lewej) i ewangelicki (po prawej) w Łąkorzu

Zarząd kościelny z proboszczem Krause (w pierwszej linii w środku) i Hansem von Blucher (w pierwszej linii, pierwszy z prawej), na drugim planie, pierwszy z lewej dr Lange

ewangelickiego kościoła. Płyty posadzki w części trafiły do kościoła katolickiego w Łąkorzu, a resztą „zaopiekowali” się mieszkańcy.

Po tym jak proboszcz zrezygnował z zarządzania opuszczonym kościołem ewangelickim, sam kościół

Po wojnie, kiedy ilość ewangelików pozostała niewielka, wówczas przyjeżdżał tutaj pastor z Konojad, aby odprawiać nabożeństwa. Kościół znalazł się wówczas w parafii ewangelicko-augsburskiej z siedzibą w Olsztynie. Krótko potem nadzór nad kościołem ewangelickim przypadł parafii katolickiej w Łąkorzu. Wtedy postanowiono wykorzystać niektóre wyposażenie z opuszczonego kościoła ewangelickiego. Jeden z dzwonów trafił do kościoła katolickiego w Łąkorzu, a drugi staraniem radnych z Lipinek zawisł w kościele w Lipinkach. W czasie wojny dzwony były cennym materiałem na potrzeby wojenne i w trybie ustawowym zabierano je z kościołów. Między innymi także kościół w Lipinkach stracił swoje dwa dzwony. Zastanawiającym przy tym jest fakt, że dzwony w ewangelickim kościele w Łąkorzu, jakoś nie były wojnie potrzebne i dotrwały do jej końca. Do Lipinek trafiły też ławki z

i pozostały majątek gminy ewangelickiej przejęła Gromadzka Rada Narodowa w Łąkorzu. Opustoszały kościół ewangelicki służył jako magazyn pobliskiej Gminnej Spółdzielni Samopomoc Chłopska, a później Kółka Rolniczego. Potem długie lata stał niewykorzystany i wybierano z niego co się tylko dało. W końcu władze gminne podjęły decyzję, aby kościół rozebrać. Stało się to, jak podaje Joanna Kulpa w swojej książce „Łąkorz mała wieś w wielkiej historii”, w 1966 roku. Po rozebraniu głównego budynku zabrano się do rozbiórki wieży. Jednak solidna drewniana wewnętrzna konstrukcja nie chciała się łatwo poddać. Dopiero po podpaleniu jej podstawy osłabiona konstrukcja runęła. Podniósł się tylko tuman kurzu i krzyk latających u góry wron, które miały w tej wieży schronienie. Odzyskane materiały były przeznaczone na planowaną budowę Domu Kultury. Część cegieł ponoć kupiła miejscowa ludność. Wiele wozów z cegłą odjeżdżało jednak gdzieś, pod ochroną ciemności.

Dziwnym trafem osoby, które były najbardziej zaangażowane przy rozbiórce tego ewangelickiego kościoła, w ciągu krótkiego czasu po rozbiórce kościoła zmarły w dziwnych okolicznościach.

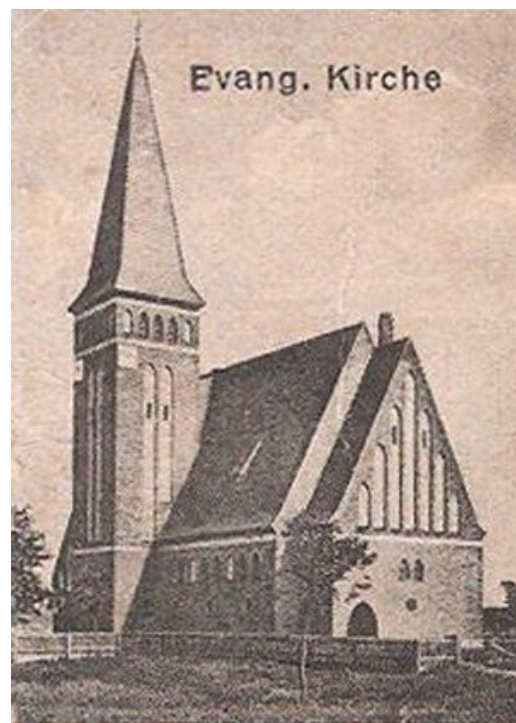
Pobudowany na miejscu po rozebranych kościele, Dom Kultury służy mieszkańcom do dziś. Po dawnym kościele wystawały jeszcze fragmenty fundamentów, które przykrył niedawno położony z kostki betonowej parking. Z pamiątek po kościele zachowała się zaledwie kuta klamka z bocznych drzwi i ozdobna metaloplastyka, rama metalowego okna i kilka cegieł, które to przedmioty znajdują się w łąkorskim muzeum lokalnym.

Budynek ewangelickiej plebanii był kilkakrotnie przebudowywany i rozbudowywany. Obecnie mieści się w tym obiekcie ośrodek zdrowia i mieszkania.

Kiedy zabraknie wiernych, to i kościół staje się zbędny. Podobny los mógł spotkać także stary kościół w Biskupcu. Pobudowany w czasach Zakonu Krzyżackiego, potem w XVI wieku przejęty przez luteranów służył im także do końca drugiej wojny światowej. Potem został opuszczony i używany jako magazyn tytoniu. Następnie zaniedbany niszczał i się rozpadał. Przed ostatnim remontem dachu wewnątrz tego kościoła zawierało jeszcze, choć mocno zniszczone, dawne wyposażenie. Fragmenty ołtarza, ambony, zniszczone schody na chór i zawalająca się empora, dziurawy sufit z zdobnymi otworami wentylacyjnymi, zwalone belki z sufitu. Na przedniej ścianie, choć z trudem, można było odczytać fragment dawnego napisu „Ein feste Burg ist unser Gott” – Bóg jest naszą twierdzą. Po remoncie dachu budynek jest zabezpieczony, ale wewnątrz jest zupełnie puste. Pozostał tylko fragment: „ist unser Gott”.

Wnętrze kościoła w Łąkorzu ozdobione na 25-lecie istnienia - 10.10.1937r.

Kościół ewangelicki w Łąkorzu
(fragment pocztówki)

**HISTORYCZNE
WIEŚCI GMINNE**

**RAZEM Z NAMI TWÓRZ
HISTORYCZNE WIEŚCI GMINNE!**
Gminny Ośrodek Kultury w Biskupcu
ul. Rynek 4, 13-340 Biskupiec
e-mail: gok@gminabiskupiec.pl
tel. 733 708 111

opracowanie graficzne:
Daniel Zdanowski
Napisz do nas!